



# EUPL

European Union Public Licence

v.1.1

**Iránymutatás felhasználók és fejlesztők számára**



Ezt az iránymutatást az OSOR konzorcium készítette:



**Szerző:**

Patrice-Emmanuel Schmitz

**Jogi nyilatkozat**

Az ebben a dokumentumban szereplő nézetek kizárólag a szerzők véleményét tükrözik, és semmilyen körülmények között sem tekinthetők az Európai Bizottság hivatalos álláspontjának.

Az Európai Bizottság nem szavatolja az ebben a tanulmányban foglalt információk pontosságát, és azok semmilyen jellegű felhasználásáért sem vállal felelősséget. Az ebben a tanulmányban bármilyen adott termékre, előírásra, eljárásra vagy szolgáltatásra kereskedelmi névvel, védjeggyel, gyártóval vagy más módon történő hivatkozás nem szükségszerűen jelenti vagy foglalja magában azt, hogy az adott terméket, előírást, eljárást vagy szolgáltatást az Európai Bizottság támogatná, ajánlaná vagy előnyben részesítené.

A szerzők minden szükséges lépést megtettek annak érdekében, hogy a szerzői jog által már védett kéziratok – ideértve az illusztrációkat, a térképeket és a grafikonokat is – felhasználására vonatkozó engedélyeket a jogosult(ak)tól, illetve annak (azok) jogi képviselőitől szükség esetén megszerezzék.

**Szerzői jog:**

Az ezzel a jelentéssel kapcsolatos szerzői jog jogosultja: © 2007 és 2009 Európai Közösség

A kereskedelmi célú többszörözés kivételével a dokumentum többszörözése a forrás feltüntetésével engedélyezett.

# Tartalomjegyzék

<b>1. MIRE SZOLGÁL EZ AZ IRÁNYMUTATÁS?</b>	<b>1</b>
<b>2. KIKNEK SZÓL EZ AZ IRÁNYMUTATÁS?</b>	<b>2</b>
<b>3. AZ EUPL ALAPJÁN KIADOTT SZOFTVEREK HASZNÁLATA</b>	<b>4</b>
3.1. A LICENC ALAPELVEINEK ÉRTELMEZÉSE	4
3.2. AZ F/OSS-ALAPELVEK ÉRTELMEZÉSE	4
3.3. EUPL SZERINT LICENCELT PROGRAMKÓD HASZNÁLATA: AZ ÖN JOGAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEI	6
3.3.1. <i>Az Ön jogait az EUPL 2. cikke határozza meg:</i>	6
3.3.2. <i>Az Ön kötelezettségeit az EUPL 5. és 6. cikkei határozzák meg:</i>	7
3.4. MIRE LEHET SZÁMÍTANI EGY, AZ EUPL SZERINT LICENCELT SZOFTVER ESETÉBEN?	10
3.5. SZAVATOSSÁG, FELELŐSSÉG, ALKALMAZANDÓ JOG	11
3.6. TOVÁBBI FEJLESZTÉS ÉS FELHASZNÁLÁS MÁS SZOFTVERREL EGYÜTT	12
3.7. MÓDOSÍTHATÓ AZ EUPL?	12
<b>4. SAJÁT SZOFTVER KIADÁSA AZ EUPL ALAPJÁN</b>	<b>13</b>
4.1. ELŐFELTÉTELEK	13
4.2. ELLENŐRIZZE SZOFTVERE TULAJDONI ÉS SZELLEMI TULAJDONJOGI HELYZETÉT	13
4.3. AZ F/OSS-ELVEK ALKALMAZÁSA (KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS)	14
4.4. MIÉRT FONTOS A LICENC?	14
4.5. A SZOFTVER F/OSS-LICENC SZERINT TÖRTÉNŐ NYILVÁNOSSÁGRA HOZÁSÁRA VONATKOZÓ DÖNTÉS	15
4.6. AZ EUPL LICENC KIVÁLASZTÁSÁRA VONATKOZÓ DÖNTÉS	15
4.7. ÖNNEK A FORRÁSKÓDDBAN TALÁLHATÓ LICENCRE KELL HIVATKOZNI	15
4.8. BEVÁLT GYAKORLATOK AZ EUPL- SZERZŐDÉSEK „LÉTREHOZÁSÁVAL” KAPCSOLATBAN	17
4.9. NEM SZÜKSÉGES RÖGZÍTENI A LICENCVEVŐ JÓVÁHAGYÁSÁNAK ELFOGADÁSÁT	17
4.10. A FORRÁSKÓD ELÉRHETŐVÉ TÉTELÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRHELY	18
4.11. HOGYAN ÉS HOL HOZZA NYILVÁNOSSÁGRA A DÖNTÉSÉT?	18
<b>5. EUPL LICENC SZERINT LICENCELT SZOFTVER FEJLESZTÉSE VAGY AZ ILYEN SZOFTVERREL TÖRTÉNŐ INTEGRÁCIÓ</b>	<b>19</b>
5.1. AZ F/OSS SZERINTI FEJLESZTÉSI ELVEK	19
5.2. HOGYAN TESZI LEHETŐVÉ AZ EUPL A SZOFTVER INTEGRÁCIÓJÁT ÉS KOMBINÁLÁSÁT?	19
5.3. MIÉRT HASZNOS AZ INTEGRÁCIÓ? – MIÉRT KORLÁTOZHATJÁK A LICENCEK AZ INTEGRÁCIÓT?	20
5.4. AZ EUPL SAJÁTOS KÉRDÉSEI	20
5.5. MÁS LICENCEKKEL VALÓ KOMPATIBILITÁS	20
5.6. KÜLÖNBÖZŐ LICENCEK SZERINT ENGEDÉLYEZETT MŰVEK KOMBINÁLÁSA	21
5.7. AZ EUPL KOMPATIBILITÁSI ZÁRADÉK HATÁSA MÁS MŰVEK LICENCEINEK FELTÉTELEIRE	22
<b>6. AZ EUPL ÚJ VERZIÓI</b>	<b>23</b>
<b>7. KÖVETKEZTETÉSEK</b>	<b>24</b>

# AZ EUPL HASZNÁLATA

## Iránymutatás felhasználók és fejlesztők számára

### 1. Mire szolgál ez az iránymutatás?

Ez a gyakorlati iránymutatás

- az „Európai Unió Nyílt Forráskódú Licenc” (EURL) legutóbbi v.1.1 verziója alapján terjesztett szoftverek felhasználásának módjával, valamint
- a fenti licenc saját szoftver terjesztésének céljából történő felhasználásával kapcsolatban tartalmaz információkat.

Az iránymutatás, bár a „Mi az EURL?” kérdésre ad választ, elsősorban azt vizsgálja, hogy az EURL mennyiben lehet egy szoftver tulajdonosának, szerzőjének (licencadójának), vagy felhasználójának hasznára.

A „szabad vagy nyílt forráskódú szoftver” (F/OSS) egyik alapvető elvének tekinthető szoftvermegosztás az egyik leghatékonyabb megoldás a felhasználás terjesztésére, a minőség javítására (mivel lehetővé teszi más fejlesztők számára a funkciópaletta ellenőrzését, fejlesztését vagy bővítését) és a rendszeresen felmerülő problémák alkalmankénti újbóli megoldásának kiküszöbölésével a költségek csökkentésére.

Az elektronikus kormányzati politikaért felelős európai miniszterek egyhangúan ajánlották az említett megosztást.<sup>1</sup>

---

A 2005. november 24-én Manchesterben (Egyesült Királyság) egyhangúan elfogadott miniszteri nyilatkozat (<http://archive.cabinetoffice.gov.uk/egov2005conference/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf>).

A szoftver megírásával a szerző tulajdonságot hoz létre. Amennyiben a szerző közalkalmazott vagy köztisztviselő, a létrehozott szoftver várhatóan az adott közigazgatási szerv tulajdonába kerül. Ha a szerző vállalkozási jogviszonyban áll a közigazgatási szervvel, a vállalkozási szerződés valószínűleg a szerzői jogok teljes körű gyakorlására is kiterjedő korlátlan tulajdonjogot biztosít a közigazgatás számára (ezt a kérdést a közigazgatási szerv és a szoftver készítője között létrejött minden egyes szerződés vizsgálatával ellenőrizni kell). A számítógépes szoftver szerzői jogi oltalom alatt áll. A szerzői jog a jogosult számára bizonyos jogokat biztosít a műre vonatkozóan, egyúttal pedig megtiltja mások számára, hogy – külön engedély vagy „licenc” hiányában – sajátjukként felhasználják vagy feldolgozzák azt.

A szoftver megosztása, újrafelhasználása és fejlesztése elősegítése érdekében ezért az Európai Bizottság létrehozta (szerzői jogaik fenntartásával és a művek harmadik fél által történő kisajátításának elkerülésével) a szerzők és (az F/OSS-licenckből eredő valamennyi jog – felhasználás, módosítás és továbbterjesztés – biztosításával) a felhasználók érdekeit egyaránt védő EURL-t.

Az EURL egyedülálló folyamat eredményeként jött létre. Az Európai Bizottság méretéhez fogható közigazgatási szervezet korábban még soha nem hozott nyilvánosságra F/OSS-licencket,



és nem próbált meg F/OSS-licencet szisztematikus jelleggel felhasználni. E licenc mögött a már meglévő F/OSS-licenc tanulmányozásával és elemzésével eltöltött három év munkája áll, és ennek során világossá vált, hogy az elérhető licenc egyelőre nem elégítenek ki minden igényt. Három jogi állásfoglalás született. Az Európai Bizottság egy nyilvános fórumot és egy nemzetközi jogászkonferenciát is szervezett. Az Európai Bizottság 2007 januárjában fogadta el végül az EUPL v.1.0-t (angol, francia és német nyelven). Az Európai Bizottság első határozata, 2008. januári második határozata (amelyben 19 másik európai nyelven elfogadták az EUPL v.1.0-t), valamint a licenc (EUPL v.1.1) szövegének valamennyi nyelvű változatában pontosításokat végző 2009. januári harmadik határozata mögött az alábbi indokok húzódtak:

- Az EUPL a nyelvi sokféleségnek az Európai Unió Alapjogi Chartájában megfogalmazott elve szerint jogilag az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelvén érvényes kell, hogy legyen;
- Az EUPL tekintettel kell, hogy legyen a

tagállamok jogának és a közösségi jognak a sajátosságaira és sokféleségére (szerzői jogi terminológia, információ, szavatosság, felelősség, alkalmazandó jog és joghatóság);

- Az EUPL-nek rendeznie kell a lefelé kompatibilitás kérdéseit a fontosabb más licencekkel.

Az EUPL olyan „jogi eszköz”, amelyet az Európai Bizottság már felhasznált a szoftverterjesztés vonatkozásában, és amelyet számos más szoftverszolgáltató is használhat, ideértve az Európai Unió tagállamainak közigazgatásait is.

Ennek az iránymutatásnak az a célja, hogy – az Ön szerepének megfelelően – magyarázatot és konkrét válaszokat nyújtson az Ön számára az Ön által az EUPL alapján végzett szoftverterjesztés vagy az Ön által az EUPL alapján engedélyezett szoftverek alkalmazása során az EUPL használata során felmerülő esetleges kérdésekkel kapcsolatban.



## 2. Kiknek szól ez az iránymutatás?

Ez az iránymutatás azoknak szól, akik:

- az EUPL szerint kiadott szoftvert kívánnak felhasználni;
- szoftveren fennálló jogokkal rendelkeznek, és a szoftvert az EUPL alapján kívánják terjeszteni;
- szoftverfejlesztést kezdenek, szoftverükbe az EUPL alapján kiadott szoftvert integrálnának, illetve terméküket az EUPL vagy más F/OSS-licenc alapján kívánják kibocsátani.

Az iránymutatás címzettjei az alábbi érdekelt felek:

- Az Európai Bizottság szolgálatai, amennyiben a tulajdonukban álló szoftverek F/OSS-licenc szerinti terjesztéséről határoznak;
- Állami hatóságok, amennyiben a tulajdonukban álló szoftverek EUPL alapján, F/OSS szoftverként történő terjesztéséről határoznak;
- Műveik terjesztésére az EUPL-t felhasználni kívánó minden más érdekelt fél: ideértve a magánszférához tartozó vállalkozásokat és az egyéni szerzőket is. Az EUPL-t – bár kifejezetten az európai jogi környezethez igazodik – az Európai



- Unión kívüli szerzők is felhasználhatják;
- Valamennyi olyan fejlesztő vagy felhasználó (szervezetek vagy természetes személyek), akik vagy amelyek egy EUPL

szerint licencelt mű felhasználói lehetnek.



## 3. Az EUPL alapján kiadott szoftverek használata

### 3.1. A licenc alapelveinek értelmezése

Ha valaki szoftvert ír, akkor az így létrejött szellemi alkotás az irodalmi és művészi művekkel megegyezően szerzői jogi oltalom alatt áll.

A szerzői jog a művek felett azok tulajdonosainak bizonyos jogokat biztosít, és jogi korlátokat állapít meg a más személyek általi felhasználással kapcsolatban. A szerzői jogi oltalom az írott művek védelméből származik, ezért hasznos észben tartanunk, hogy a számítógépes szoftverek és az azokhoz tartozó dokumentációk szerzői jogi szempontból irodalmi műveknek tekintendők.

A műveken – akár könyveken, akár szoftvereken – fennálló szerzői jogokból következik, hogy a jogosultaknak – vagyis rendszerint az eredeti szerzőknek vagy azok munkáltatóinak – jogukban áll meghatározni, hogy a műről kik készíthetnek másolatot, azt kik dolgozhatják fel és kik terjeszthetik. Eltérő rendelkezés hiányában mindezekről kizárólag a szerzői jogi jogosultak rendelkezhetnek. A más művéről engedély

nélkül másolatot készítő, azt módosító vagy terjesztő személyekkel szemben jogi lépések tehetők.

A műről való másolatkészítéshez, a mű módosításához vagy terjesztéséhez szükséges engedélyt másoknak a jogosult adhatja meg egy licenc – például az EUPL – útján.

Az ilyen licenck (mint amilyen az EUPL is) egy, a **licencadó** (a szoftver szerzője) és a **licencvevő** (Ön, a szoftver felhasználója, aki jogosulttá válik ezt követően a szoftvert felhasználni a licenc rendelkezései szerint) között létrejött szerződésnek minősülnek. A licenc feltételeinek el nem fogadása esetén Ön általában nem jogosult a szoftvert felhasználni, arról másolatot készíteni, azt módosítani vagy terjeszteni. Az ilyen tevékenységek licencfeltételek elfogadása nélkül történő folytatása a szerzői jogok megsértésének minősül.



### 3.2 Az F/OSS-alapelvek értelmezése



Az EUPL 1.1 verziója szabad/nyílt forráskódú szoftver (F/OSS) licenc. Az OSI (Open Source Initiative) 2009 márciusában nyílt forráskódú licencként tanúsította, mivel megfelel az Open Source Definitionben (OSD) foglalt feltételeknek. A licenc megfelel továbbá a Free Software Foundation (FSF) által megfogalmazott feltételeknek is, amelyek összefoglalva együttesen négy fontosabb szabadságot biztosítanak a licenc számára:

- Tetszőleges számú felhasználó által bármilyen célból történő felhasználás vagy futtatás szabadsága;
- A forráskód (a szoftver működésének megismerése céljából történő) megszerzésének szabadsága;
- A szoftver megosztásának és másolatai viszonnterjesztésének szabadsága;
- A szoftver meghatározott igények szerint történő módosításának, feldolgozásának, fejlesztésének, valamint az ilyen módosítások megosztásának szabadsága.

Az Open Source Initiative (OSI) (lásd: [www.opensource.org/docs/definition.php](http://www.opensource.org/docs/definition.php)) tíz OSD-elvet dolgozott ki, amelyeknek a „nyílt forráskódú” licencknek meg kell felelniük:



## **Szabad viszontterjesztés**

*„A licenc nem tilthatja meg egyik fél számára sem, hogy a szoftvert egy több forrásból származó szoftvereket tartalmazó átfogó szoftver terjesztése keretében értékesítse vagy továbbadja. A licenc ilyen értékesítés esetére nem köthet ki jogdíjat vagy más hasonló díjat.”*

## **A forráskód hozzáférhetővé tétele**

*„A programnak tartalmaznia kell a forráskódot, és a terjesztést forráskódban és lefordított formában is engedélyeznie kell. Amennyiben a termék valamely részét nem a forráskóddal együtt terjesztik, a forráskódot széles körben nyilvánosságra hozott módon elérhetővé kell tenni legfeljebb az ésszerű többszörözési költségek fejében vagy lehetőleg díjmentesen, internetes letöltés útján. A forráskód olyan előnyben részesített formában kell, hogy rendelkezésre álljon, hogy a programozók a programot módosíthassák. Tiltott a forráskód megértésének szándékos akadályozása. Tiltottak a köztes formák, mint például az előfeldolgozó vagy fordítóprogram kimeneti adatai.”*

## **Származékos művek készítésére és terjesztésére vonatkozó engedély**

*„A licencnek lehetővé kell tennie a mű módosítását és származékos művek készítését, valamint ezek terjesztését, az eredeti szoftverre vonatkozó licenc feltételeivel azonos feltételek mellett.”*

## **A szerző forráskódjának integritására vonatkozó szabályok**

*„A licenc csak abban az esetben korlátozhatja a forráskód módosított formában történő terjesztését, amennyiben lehetővé teszi „patch” fájlok forráskóddal együtt történő terjesztését, a program építés idején történő módosításának céljából. A licencnek kifejezetten engedélyeznie kell a módosított forráskódból létrehozott szoftverek terjesztését. A licenc előírhatja, hogy a származékos művek az eredeti szoftvertől eltérő nevet vagy verziószámot viseljenek.”*

E rendelkezések oka, hogy – bár az intenzív fejlesztés ösztönzése támogatandó cél – a felhasználóknak joguk van megismerni az általuk használt szoftverért felelősséggel tartozó személy kilétét. A szerzők és karbantartók kölcsönösen jogosultak megtudni, hogy minnek a

támogatását kérik tőlük, továbbá jó híriket megvédeni. A licenc kikötheti a módosítások és fejlesztések eredeti forrástól való megkülönböztetését is.

## **Személyekkel vagy csoportokkal szembeni megkülönböztetés tilalma**

*„A licenc nem tehet hátrányos megkülönböztetést személyek vagy személyek csoportjai között.”*

Egyes országok exportkorlátozásokat (embargót) alkalmaznak bizonyos szoftvertípusokkal szemben, a licenc önmagában azonban nem tartalmazhat ilyen korlátozásokat.

## **A felhasználás célja szerint megkülönböztetés tilalma**

*„A licenc a program semmilyen célú felhasználását sem tilthatja meg. Nem zárhatja ki például a program üzleti (kereskedelmi) célú vagy genetikai kutatás céljából történő felhasználását.”*

## **A „járulékos” korlátozások tilalma a licenckel továbbterjesztésével kapcsolatban**

*„A programmal kapcsolatos jogoknak ki kell terjedniük a programot viszontterjesztés útján megszerzőkre anélkül, hogy ez utóbbi feleknek járulékos licenct kellene alkalmazniuk.”*

E rendelkezés célja a szoftver közvetett eszközökkel – például titoktartási megállapodások kikötésével – történő korlátozásának kizárása.

## **A termékspecifikus licenckel tilalma**

*„A programhoz kapcsolódó jogok nem függhetnek attól, hogy a program egy bizonyos szoftverterjesztés részét képezi-e. Amennyiben a program elvállalja az adott terjesztéstől, és azt a program licence szerint használják vagy terjesztik, a programot viszontterjesztés során megszerző felek a programot az eredeti szoftverterjesztéssel megszerzőkkel azonos jogokat kell élvezzenek.”*

## **Más szoftverek licenc általi korlátozásának tilalma**

*„A licenc nem írhat elő más, a licenc szerint licenccelt szoftverrel együtt terjesztett más*





szoftverekre vonatkozó korlátozásokat. A licenc például nem kötheti ki, hogy az ugyanazon a hordozón terjesztett szoftverek kizárólag nyílt forráskódúak lehetnek.”

#### **A licenc technológiasemlegességének követelménye**

„A licenc rendelkezései nem épülhetnek egyetlen egyéni technológiára vagy kezelőfelület-stílusra

sem.”

Ma nem az internet a szoftverterjesztés kizárólagos csatornája (vannak más csatornák is, például a CD-ROM-ok, FTP stb.). A jövőben más csatornák is létrejöhetnek (amelyeket ma még nem találtak fel), a licenc pedig nem kötődhet (vagy kapcsolódhat) kizárólagosan egyetlen meghatározott technológiához sem.

### **3.3 EUPL szerint licencelt programkód használata: az Ön jogai és kötelezettségei**

#### **3.3.1 Az Ön jogait az EUPL 2. cikke határozza meg:**

A „mű” (szoftver és/vagy dokumentáció) EUPL licenc alapján történő „megszerzésével” Ön számos, az egész világra kiterjedő, állandó és díjmentes, nem kizárólagos jogosultságot szerez meg.

„**Az egész világra kiterjedő**”, mert a jogait nem korlátozzák földrajzi határok: a licenc szerint licencelt művet mind Európában, mind Európán kívül, és akár nemzetközi kommunikációs hálózaton keresztül is felhasználhatja.

„**Állandó**”, mert a jogai nem esnek időbeli korlátozás alá. Amennyiben betartja a licenc feltételeit, a jogok örökre szólnak és a licencadó nem vonja vissza a licencet.

„**Díjmentes**”, mert a licencet ingyenesen szerzi meg. A kiegészítő szolgáltatásokkal – például támogatással (meghatározott karbantartási feladatokkal) – kapcsolatban felmerülhetnek járulékos költségek.

Az F/OSS-licencket esetében– és az EUPL esetén kifejezetten – a licencvevő általában jogosult:

- megszerezni a forráskódot bármely szabadon hozzáférhető internetes tárhelyről. Bár az internetes tárhelyeket nem határozzák meg (a licenc technológiasemlegessége miatt), a forráskód interneten történő nyilvánosságra

hozatala megfelel a bevált gyakorlatnak.

- a művet (vagyis a szoftvert) minden körülmények között és bármilyen célból felhasználni. Ennek megfelelően engedélyezettek például mind a magán-, mind a közcélú, továbbá a nonprofit és a kereskedelmi felhasználások is.
- többszörözni a művet. Ez a műről való másolatkészítést jelenti.
- az eredeti művet módosítani, és származékos műveket létrehozni. Ennek megfelelően jogosult a művet meghatározott igények szerint feldolgozni, azt átfogóbb megoldásokban felhasználni vagy ellenkezőleg, a forráskódból kizárólag a szükséges részeket kiemelni.
- a nyilvánosság számára (pl. nyilvános hálózaton történő felhasználással vagy a művön alapuló szolgáltatások – „szoftver mint szolgáltatás” – terjesztésével az interneten keresztül) közvetíteni.
- a művet és annak másolatait terjeszteni. Jogosult továbbá a fent kifejtettek szerint a mű módosított verzióit és az abból készült származékos műveket terjeszteni.
- a művet és annak másolatait bérbe és haszonbérletbe adni.
- a művön és annak másolatain fennálló jogokat továbbengedélyezni, vagyis azokat az eredeti licenc (a „copyleft” záradék szerint az EUPL) alapján terjeszteni és az EUPL szerint megszerzett jogokat új érdekelt felek részére továbbengedélyezni.



### 3.3.2 Az Ön kötelezettségeit az EUPL 5. és 6. cikke határozzák meg:

#### **A szoftver felhasználása**

Amennyiben Ön a szoftver módosítás nélküli „megszerzett vagy letöltött” verziójának egyszerű felhasználója, saját vagy szervezete (ugyanaz a közigazgatási szervezet, ugyanaz a jogi személy) nevében jár el, és a szoftvert nem terjeszti vagy közvetíti a nyilvánossághoz, Önre nem vonatkoznak különleges kötelezettségek, és az Ön számára biztosított jogokra nem vonatkoznak különleges korlátozások.

A szoftver felhasználásával elkerüli a korábbi szerző szellemi alkotásainak – nevek, logók, védjegyek, szolgáltatási védjegyek stb. – jogosulatlan felhasználását. A „CIRCA” (az Európai Bizottság által az EUPL alapján engedélyezett szoftver) esetleges felhasználásával Ön például a saját szolgáltatásainak vagy projektjének keretében távoli felhasználókkal oszthat meg információkat, a CIRCA felhasználásának ténye azonban nem jogosítja fel arra, hogy az Európai Bizottság nevét (vagy logóját) reklámozás céljára felhasználja, vagy, hogy saját tevékenységével kapcsolatban az Európai Bizottság támogatására, elősegítő tevékenységére vagy szponzorálására hivatkozzon.

#### **A szoftver licenbe adása eredeti szerzőként**

Amennyiben elsőként Ön dönt a mű licenbe adásáról (mint „eredeti szerző” vagy licencadó), biztosítania kell (és a licencon keresztül hivatalosan szavatolja), hogy Ön a szerzői jogok jogosultja, vagy, hogy korábban licence volt a művekre.

Ha például az Ön közsférához tartozó szervezete kíván egy szoftvert licenbe adni, győződjön meg róla, hogy a szoftver fejlesztői az adott szervezet munkavállalói vagy vállalkozói (és az utóbbiak a vállalkozási szerződés alapján minden jogukat átruházták a szervezetre), vagy azok voltak. A fenti hivatalos szavatosságot (lásd az EUPL 6. cikkét) a szerzői jogi tájékoztatóknak a szoftver kódjában jól látható helyen történő elhelyezésével kell biztosítani (feltüntetve a szerzői jogi jogosult nevét).

Az első licencadó meghatározott szoftver kódrészeket is beépíthet a műbe, amelyeket megengedő (vagyis „nem copyleft”)

licenc alapján szerzett meg: az adott licenc szerint licencelt kódok más licenc, vagyis az EUPL szerinti viszontterjesztést megengedő licencek (mint például az „új BSD”, az „Apache 2.0”, vagy az „MIT licenc”). Ezekben az esetekben ellenőrizze alaposan a „megengedő” licenc rendelkezéseit, különös figyelemmel a viszontterjesztésre és a meglévő szerzői jogi megjelölésekre vonatkozó rendelkezésekre.

#### **A szoftver módosítása**

Amennyiben az EUPL szerint licencelt szoftvert vesz át, és bármilyen okból szerkeszteni kívánja a forráskódot, tiszteletben kell tartania az eredeti szerző (pl. az Európai Közösség), valamint a későbbi közreműködők (ha vannak ilyenek) szerzői jogait, különösen az azokkal kapcsolatos utalásokat. Ne távolítson el ezért semmilyen, a saját származékos művének megírására használt forráskódban található szerzői jogi megjelölést.

Amennyiben maga végez fejlesztéseket, jelölje egyértelműen a fejlesztések kezdetét és végét, illessze be a módosítás elvégzésének időpontját, és helyezze el a saját szerzői jogi megjelölését, amelyben egyértelműen magát jelöli meg a szerzői jogi jogosultjaként. Kérjük, a módosítás befejezését követően azonnal tegye meg mindezt, még akkor is, ha nem áll szándékában viszontterjeszteni a szoftvert (mivel szervezete a jövőben megváltoztathatja ilyen irányú döntését). Amennyiben a módosítást vagy fejlesztést követően a szoftvert viszont kívánja terjeszteni, ne feledje, hogy az EUPL (6. cikk) egyetlen hivatalos szavatosságot kér a közreműködőktől, és ez arra vonatkozik, hogy a beillesztett kódon fennálló szerzői jogok jogosultja Ön, vagy azokat a viszontterjesztésre is kiterjedően licenc alapján gyakorolhatta.

#### **A szoftver viszontterjesztése**

##### **A „terjesztés” fogalma**

Az EUPL meghatározásai szerint *terjesztésnek* és/vagy (nyilvánossághoz) *közvetítésnek* minősül a mű példányaival kapcsolatos minden online vagy offline értékesítési, átadási, hasznábérleti, bérbeadási, terjesztői, közvetítői, továbbítói vagy a művet más módon elérhetővé tevő tevékenység, illetve a mű lényeges funkcióinak hozzáférhetővé tétele. A meghatározás igen tág,



és a szoftver „példányainak” rendelkezésre bocsátásánál szélesebb körű tevékenységeket takar. Azok, akik – például internetszolgáltatóként – online felhasználók számára lehetővé teszik a szoftver használatát, a művet a „nyilvánosság számára közvetítik”.

Azt jelentené mindez, hogy az (EURL szerint licencelt) szabványos F/OSS-komponenseket módosítás (származékos mű létrehozása) nélkül használó internetszolgáltatók kötelesek a terjesztők (különösen a szoftver forráskódját tartalmazó tárhely biztosítására vonatkozó) kötelezettségeit teljesíteni? Nem, ez csak terhet



jelentene számukra, és nem célja a licencnek. A licenc célja a felhasználók (különösen pedig az eredeti szerző és a későbbi közreműködők) jogainak védelme, amennyiben az internetszolgáltatók más tárhely által nem terjesztett és licencelt származékos művön alapuló szolgáltatást nyújtanak. Ilyen esetekben az internetszolgáltatóknak teljesíteniük kell a terjesztőkre vonatkozó kötelezettségeket.

### Amennyiben Ön „terjeszt”

A szoftver harmadik felek részére történő viszontterjesztésével kapcsolatban két, a licenc felhasználásával kapcsolatos és a szoftver forráskódját elérhetővé tevő tárhely biztosítására irányuló kötelezettséget kell figyelembe vennie.

#### A) A licenccel kapcsolatos kötelezettségek

Amennyiben az Ön által az EURL szerint licencbe vett program példányait terjeszti, a példányokat minden esetben az EURL

rendelkezései szerint kell biztosítania.

Amennyiben származékos művet hozott létre (vagyis módosította a szoftvert, funkciókat adott hozzá, más nyelvre fordította le a kezelőfelületet, stb.) és ezt az új művet terjeszti, az egész származékos műre ugyanazt az EURL licencet köteles alkalmazni (a licenc feltételeinek módosítása nélkül).



1. ábra: A „copyleft” hatás

Az EURL a fenti szabály alól egy fontos kivételt rendelkezik, méghozzá arról az esetről, amikor kompatibilis copyleft licenc felhasználása kötelező.

„Copyleft” licencnek nevezünk egy szoftverlicencet, amennyiben az eredeti kódnak vagy az eredeti kód bármilyen másik kóddal egyesített formájának a viszontterjesztését kötelező jelleggel a változatlan licenccel kell engedélyezni.

A legelterjedtebb copyleft licenc a GNU General Public Licence (GPL v.2).

Az EURL 5. cikke szerint a szoftver bármilyen kizárólagos kisajátításának elkerülése érdekében az EURL szintén copyleft licenccel minősül.

Az EURL licenccel kompatibilis copyleft licencet az alábbiakban soroljuk fel: (2009).

február 1-i állapot):

- a GNU General Public Licence (GPL v.2)
- az Open Szoftverlicenc (OSL) v.2.1 és/vagy v.3.0
- a Common Public Licence v.1.0
- az Eclipse Public Licence v.1.0
- a CeCILL v.2.0

Mit jelent mindez?

Képzelve el, hogy egyesített két szoftverkódot, és:

- az első kódot az EURL szerint engedélyezték;
- a második kód pedig a fent felsorolt kompatibilis copyleft licenccel bármelyikével (például a GPL v.2-vel).



Amennyiben Ön a mű viszontterjesztése mellett dönt, a viszontterjesztésre a GPL v.2 szerint kerülhet sor. E kötelezettsége a „copyleft” GPL

v.2 tartalmából következnek. A „licencütközést” az EUPL úgy oldja fel, hogy engedélyezi az Ön számára az ilyen kötelezettségek betartását.



2. ábra: Kompatibilitási záradék

Nyílt forráskódú komponensekből álló szoftvermegoldások építése során kérjük, vegye figyelembe, hogy a külön kódok egyetlen forrásban történő egyesítése vagy összekapcsolása csak ritkán kötelező. A megoldás egyes komponensei általában egyesítés nélkül osztanak meg és dolgoznak fel paramétereket. Ilyen esetekben a megoldáshoz tartozó egyes komponenseket változatlanul az eredeti licenc szerint lehet engedélyezni.

Képzелjen el egy második esetet, amikor a szoftver kód két elemét összeolvastatták:

- az elsőt az EUPL szerint engedélyezték;



- a második pedig egy „megengedő” licenccel.

A szoftverlicencet „megengedőnek” hívjuk, ha az eredeti kód viszontterjesztése vagy a kód bármilyen egyesített formája bármelyik (akár az eredeti, akár egy másik, ideértve a „védett” licencet is, ahol az eladó minden szerzői jogot fenntart magának) licenc alá besorolható. A megengedő licencként jól ismert példái az MIT licenc és a BSD licenccsalád.

Amennyiben Ön a származékos mű továbbterjesztése mellett dönt, az EUPL rendelkezése szerint Ön lesz a mű viszontterjesztője. E kötelezettség az EUPL 5.

cikkéből („copyleft” záradék) ered.

3. ábra: Egyesítés megengedő forráskóddal

### b) A forráskód közzétételére vonatkozó kötelezettség

Származékos mű terjesztése esetén a módosított forráskódot Önnek kell közvetítenie egy szabadon hozzáférhető tárhelyről (rendszerint

weboldalról vagy FTP-címről). Ez esetben a mű terjesztésének teljes időtartama alatt legalább egy hivatkozást vagy címet kell a licencbe vevők részére biztosítani, ahol azok elérhetik a tárhelyet, és hozzáférhetnek a forráskódhoz vagy letölthetik azt.



### 3.4 Mire lehet számítani egy, az EUPL szerint licencelt szoftver esetében?

Eredeti szerzőként, vagy egy létező EUPL szerint licencelt mű fejlesztésében közreműködő személyként elvárhatja szerzői jogainak védelmét, mivel az EUPL alapján a licencvevők kötelesek

- tiszteletben tartani az eredeti szerzők (és adott esetben a későbbi közreműködők) szerzői jogait, különösen minden azokhoz kapcsolódó utalást.

Szerzőként, vagy egy létező EUPL szerint licencelt mű fejlesztésében közreműködő személyként elvárhatja, hogy művét harmadik személyek soha nem sajátítják ki (például az eladó saját tulajdonává téve azt), mivel az EUPL alapján a licencvevők kötelesek

- a műpéldányok és származékos művek terjesztése esetén az EUPL licencet alkalmazni<sup>2</sup>.

Mint szerző vagy egy létező EUPL szerint licencelt mű fejlesztésében közreműködő személy, elvárhatja, hogy értesítsék minden viszontterjesztésről. Jogilag nem kötelező (nincs „szavatosság” e tekintetben) az eredeti szerzőt tájékoztatni (például nem jogosult tájékoztatásra továbbfejlesztés esetén sem). Szerzőként vagy közreműködőként Ön ugyanakkor aktív marad „a licencelt szoftverrel dolgozók közösségében”, és részt vesz a fejlesztésekben, vagy egyszerűen csak jelen marad a licencelt művel kapcsolatos fórumokon (például a kiválasztott együttműködő fejlesztői környezetben), közelről figyelheti az eseményeket, és visszajelzéseket kaphat. Mindez hozzáférést biztosít majd Önnek a módosított kódhoz, és segíti, hogy saját céljaira fordítsa a fejlesztéseket, mivel az EUPL előírja, hogy

- származékos mű terjesztése esetén a viszontterjesztő köteles a módosított forráskódot egy szabadon hozzáférhető tárhelyről elérhetővé tenni.

Szerzőként, vagy egy létező EUPL szerint licencelt mű fejlesztésében közreműködő személyként elvárhatja, hogy szellemi alkotásait (nevek, logók, védjegyek, szolgáltatási

védjegyek stb.) tiszteletben tartsák, mivel az EUPL arra kötelez minden felhasználót (vagy viszonteladót), hogy tartózkodjanak a korábbi szerzők alkotásainak minden jogosulatlan felhasználásától.

Végül mint az EUPL szerint licencelt szoftver felhasználója, az Ön számára szavatolt szoftver kódjának a felhasználhatósága, mivel az EUPL szerint licencelt szoftvereket a licenc hatálya alól kivonni nem lehet: még ha a szerző az eredeti forráskód licencétől eltérő más licenc feltételeket kívánna is alkalmazni a következő verzióhoz, Ön az Ön részére licencbe adott szoftvereket akkor is időkorlátozás nélkül használhatja.



<sup>2</sup> Az olyan kompatibilis copyleft licencek eseteit kivéve, amelyek az 5.5 pontban foglaltaknak megfelelően szintén kizárják a harmadik felek általi kisajátítást.

### 3.5 Szavatosság, felelősség, alkalmazandó jog

Mint az EUPL szerint licencelt szoftver felhasználója, Önnek nem szavatolják a szoftver minőségét, a szoftver terjesztője pedig az alkalmazandó jog szerint megengedett lehető legteljesebb mértékben kizár minden, a szoftver által okozott károkért való felelősséget.

Ez azt jelenti, hogy – a licenc feltételei mellett és a külső kivételes esetektől (szándékos visszaélés és természetes személy részére történő károkozás) eltekintve – a licencadó semmilyen esetben sem tartozik felelősséggel semmilyen közvetlen vagy közvetett veszteséget okozó anyagi vagy erkölcsi kárért. Nem tartoznak tehát ide az adatvesztésből, a jó hírnév sérelméből, a mű leállításából, számítógépes meghibásodásból, üzleti lehetőségek elmulasztásából stb. származó károk.

Példa:

Letöltöttem az EUPL szerint licencelt „X-F/OSS” megoldást (fiktív név), és azon tároltam az értékes fájljaimat: az ügyfeleim adatait és a velük több mint három éve folytatott levelezésemet. Aztán az X-F/OSS szerverem hirtelen leállt, és elveszett minden adatom. Biztonsági másolatom nincsen, legfeljebb X-F/OSS saját formátumú biztonsági mentések, amelyek viszont olvashatatlanok, és újbóli meghibásodáshoz vezetnek. Ha ez a helyzet, nem követelhetek kártérítést az „X-F/OSS” szerzőjének felelőssége miatt.

A felelősség kizárása sohasem teljes körű: a licencadó a jogszabályból eredő termékfelelősségi szabályok szerint felelősséggel tartozhat, amennyiben az ilyen szabály vonatkozik a műre. Az alkalmazandó jog az adott tagállam nemzeti joga (vagyis a licencadó honossága vagy bejegyzett székhelye szerinti EU tagállam joga). Egyes nemzeti jogok valóban szigorúbb termékfelelősségi szabályokat állítanak fel.

Az EUPL licenc (mint bármely más, akár F/OSS, akár védett licenc) következképpen nem korlátozza a bíróságokat a „termékfelelősség” általános fogyasztóvédelmi elvek alapján történő megállapításában.

Az EUPL licence a szerző felelősségét megállapító esetekről is rendelkezik: szándékos

kötelezettségzegés esetén (ha például a szerző rosszindulatú vírust integrált a szoftverbe), vagy amikor a szoftver közvetlen károkat okoz személyekben vagy dolgokban (ha például a szoftver, egy légi járművek számára készített meghatározott navigációs rendszer, balesetet okoz, vagy az orvosi műszerek sterilizálásához szükséges hőmérsékletet mérő szoftver számítási hiba miatt szennyeződést okoz, vagy ha szoftver egy helység levegőjét szabályozza és mérgezést okoz). Ezek olyan kirívó esetek, amelyekben megfelelő hitelesítő tesztek ellenőrizhetik a szoftvert, és tanúsíthatják annak a meghatározott feladatra való alkalmasságát. Minden más esetben a szerzőt az EUPL licencnek kell megvédenie a közvetett károkból – adatvesztés, idővesztés, hírnévvesztés, üzleti lehetőség elmulasztása stb. – eredő követelésekkel szemben.

Az EUPL alapján terjesztett szoftverek kifejezett szavatossági rendelkezést tartalmaznak, amely szerint a szoftveren fennálló szerzői jog jogosultja a licencadó, vagyis a licencadónak joga van a szoftvert az EUPL szerint Önnek biztosítani. Ez a szavatosság egyaránt fontos a licencadó és a licencvevő számára. A licencadókat (amennyiben ők az eredeti szerzők) ez arra figyelmezteti, hogy a licencadást megelőzően garantálniuk kell, hogy ők a szerzői jog jogosultjai. A szoftvert viszonterjesztő későbbi közreműködőket pedig ez arra figyelmezteti, hogy garantálniuk kell, hogy ők az általuk végzett valamennyi módosításon fennálló szerzői jog jogosultjai. A licencvevő (a végfelhasználó) számára ez megfelelőbb szavatosság a szerzői jogsértésből eredő igények kockázatával szemben, sőt szabadalmi igényekkel szemben is: ellenőrizhetik a szoftver kód kérdéses részét, és a szerzőtől kérhetnek felvilágosítást.

A szavatosság és felelősség kizárása valójában valamennyi (szabad/nyílt forráskódú vagy védett) szoftverlicenc közös sajátossága. A kizárás azonban könnyebben indokolható átadott és nem értékesített nyílt forráskódú alkalmazások esetében, amelyek még befejezetlenek, és amelyeket számos közreműködő folyamatosan fejleszthet.

Végül amennyiben Önnek támogatási garanciára,



vagy a nyújtott szolgáltatások minőségét, gyakoriságát, reagálási idejét és árát meghatározó szolgáltatói megállapodásra (SLA) van szüksége, szolgáltatási szerződést vagy más megállapodást köthet az Ön által felhasznált

EUPL szerint licencelt szoftvert támogató szervezettel vagy vállalkozással, amely – várhatóan díjfizetés ellenében – jótállást nyújthat, és felelősségének megállapítása esetén helytáll.

### 3.6 További fejlesztés és felhasználás más szoftverrel együtt

Ön EUPL szerint licencelt szoftvert bármilyen más szoftverrel együtt korlátozás nélkül felhasználhat. Amennyiben azonban az esetlegesen elvégzett fejlesztésekkel együtt terjeszteni kívánja az átvett EUPL szerint licencelt szoftvert, ezt kizárólag az EUPL vagy más kompatibilis licenc használatával teheti meg.

Ha módosítani kívánja az EUPL szerint licencelt szoftvert, vagy új („származékos”) szoftver létrehozása érdekében azt más szoftverrel kívánja kombinálni, be kell tartania az EUPL szoftverfejlesztésre vagy szoftverintegrálásra vonatkozó szabályait (lásd IV. fejezet).

### 3.7 Módosítható az EUPL?

Kérdésként merülhet fel, hogy a felhasználó módosíthatja-e a licencet, vagyis létrehozhat-e származékos licencet. A válasz egyértelműen nemleges: az EUPL az Európai Bizottság által éveken keresztül egyeztetéseket és előkészületeket követően elfogadott hivatalos dokumentum. Azt a felhasználók nem módosíthatják, és nem hozhatják létre saját EUPL származékos licencüket „EUPL”, „EUPL v.2”, „EUPL plus” vagy más hasonló néven.

támogatás, bővített jótállás, karbantartás stb. – kapcsolatos megállapodást is csatolni lehet. Az 5. cikkkel összhangban azonban a kiegészítő feltételek nem módosíthatják vagy korlátozhatják az EUPL licenc feltételeit.

Az EUPL szerzői jogi oltalom alatt áll (© Európai Közösség 2007) és önmagában nem egy olyan licencbe adott mű, amelyet szabadon lehetne módosítani. Az 5. cikk szerint („copyleft”-kikötés) az EUPL kizárólag a művek „e Licenc szerinti” (vagyis a licenc rendelkezéseinek módosítása nélkül történő) terjesztéséhez és/vagy közvetítéséhez használható fel.

Amennyiben az EUPL nem felel meg az Ön igényeinek, kérjük, tekintse át az OSI által tanúsított licencek listáját, hogy meggyőződhessen arról, van-e más, általánosan használt licenc, amely jobban megfelelne az Ön vagy fejlesztői közössége elvárásainak. Elkészítheti saját licencét is, bár gondoljon arra, hogy ezt a feladatot szakembereknek kell elvégezniük. Ilyen esetekben, még ha az EUPL licencben megfogalmazott gondolatok ösztönzésként is hatnak Önre, az Ön új, eredeti licence a név átvételével, az Európai Közösség szerzői jogi jogosultként való feltüntetésével, formai elrendezésével vagy szövegezésével nem eredményezheti azt, hogy az összetéveszthető legyen az EUPL licenccel.

A licenchez természetesen más, a szolgáltatásokkal – integráció, végrehajtás,



## 4. Saját szoftver kiadása az EUPL alapján

Az EUPL célja az, hogy az F/OSS-elveket követve elősegítse az Ön tulajdonában álló szoftver terjesztését.

### 4.1 Előfeltételek

Minden szoftverkibocsátás esetén a szoftverek EUPL alapján történő kibocsátásának legfontosabb előfeltétele annak biztosítása, hogy a szoftveren fennálló jogokat Ön birtokolja.

Ismernie kell azokat a feltételeket, amelyek szerint ki kívánja bocsátani a szoftvert, így javasoljuk, ismerkedjen meg az EUPL licenccel.

### 4.2 Ellenőrizze szoftvere tulajdoni és szellemi tulajdonjogi helyzetét

Amennyiben az Ön által kibocsátani kívánt szoftvert teljes egészében Ön (vagy az Önt foglalkoztató szervezet, vagyis a szoftvert kibocsátó jogi személy) írta, akkor Ön a szoftveren fennálló szerzői jogok jogosultja. Bármely más esetben ellenőriznie kell, hogy ki írta a szoftvert, és hogy Ön milyen feltételek szerint jogosult azt felhasználni és terjeszteni.

Ha a szoftvert vállalkozók készítették az Ön számára, Ön jogosult lehet azt újrafelhasználni és viszontterjeszteni, és akár még a szoftver tulajdonosa is lehet – minden a szoftver elkészítésének alapjául szolgáló szerződésben foglalt rendelkezésektől függ. A szerződést éppen ezért át kell tekintenie, és meg kell győződnie a szellemi tulajdonról rendelkező részek tartalmáról. Ha például X társasággal (a „Vállalkozó”) köt szerződést, ellenőrizze, hogy a szerződés tartalmaz-e ilyen értelmű rendelkezést:

„Az eredmények tulajdona – szellemi és ipari tulajdon”

A Szerződés teljesítése során elért minden eredmény és az azokon fennálló jogok, különösen a szellemi és ipari tulajdonnal összefüggő jogok kizárólag a <SZERZŐDŐ HATÓSÁG> tulajdonát képezik, amely azokat

Az EUPL egy F/OSS-licenc. Bár az EUPL az Ön által felhasználandó licenccel kapcsolatos valamennyi rendelkezést tartalmazza, az F/OSS koncepció ismerete segíthet abban, hogy az EUPL alapján történő szoftverkibocsátás valamennyi előnyét kiaknázhassa. Kiemelkedő fontossággal bír az F/OSS-elveket kidolgozó közösség megismerése.

saját belátása szerint és földrajzi vagy más korlátozás nélkül felhasználhatja, nyilvánosságra hozhatja, átadhatja vagy átruházhatja.”

Új szerződésekben javasolt felhívni a vállalkozó figyelmét arra, hogy Önnek szándékában áll a művet az EUPL alapján terjeszteni. A fejlesztők ugyanis egyre nagyobb számban használnak nyílt forráskódú vagy nyilvánosan hozzáférhető komponenseket, és ezért nekik is ellenőrizniük kell, hogy az e komponensekre vonatkozó licencek kellően megengedők-e ahhoz, hogy Ön a szoftvert az EUPL alapján terjessze. Emiatt javasolt a fenti rendelkezést az alábbiakkal kiegészíteni:

„Amennyiben a szerződés megkötése előtt szellemi tulajdonjogok állnak fenn (ami előfordulhat, ha a Vállalkozó nyílt forráskódú szoftverkomponenseket integrál az átadott műbe), a Vállalkozó köteles ellenőrizni és biztosítani, hogy a teljes átadott mű az Európai Unió Nyílt Forráskódú Licenc (EUPL) alapján átruházható, terjeszthető és közvetíthető legyen. A fenti követelménytől való bármilyen eltérés kizárólag a <SZERZŐDŐ HATÓSÁG> előzetes jóváhagyásával lehetséges.”





### 4.3 Az F/OSS-elvek alkalmazása (közösségépítés)

Ön a szoftver EUPL alapján történő kibocsátása mellett pusztán azért is dönthet, hogy a felhasználást mások számára megkönnyítse, amely esetben Ön valószínűleg nem érdekelt a szervezetén kívül kialakuló „önkéntes fejlesztőkből” álló támogatói közösség bővülésében. Ha azonban Ön a legtöbbet szeretné kihozni a nyílt forráskód közösségi előnyeiből, vagyis annak lehetőségéből, hogy egyének és szervezetek is segítsék a szoftver támogatását és további fejlesztését, ismerkedjen meg azzal a felhasználókból és fejlesztőkből álló közösséggel, amely együttműködne Önnel a szoftver további fejlesztésében. Az *„Iránymutatás közigazgatás szervek számára a nyílt forráskódú közösségekkel való partnerségről”* című IDABC-kiadvány hasznos olvasmány e tekintetben<sup>3</sup>.

### 4.4 Miért fontos a licenc?

Mint láthattuk, a szoftverek szerzői jogi oltalom alatt állnak. Licenc hiányában bármilyen módosítás, fejlesztés, lokalizáció (fordítás) tilos. A szerzői jog ugyanis a szerzői jog jogosultja számára bizonyos jogokat biztosít, mások számára pedig jogellenessé teszi, hogy a művet sajátjukként felhasználják.

Az engedélyt a tulajdonos (a licencadó) adja a másik félnek (a licenccvő) egy olyan licenc felhasználásával, mint amilyen például az EUPL.

Az EUPL F/OSS-licencként védi az eredeti szerző jogait, a későbbi felhasználók és szerzők számára pedig biztosítja, hogy a szoftvert saját művükként felhasználhassák.

A korábbi művek újrafelhasználása jelentős szerepet játszik a korszerű programozásban, ahol sokféle szoftverkomponens kapcsolódik össze vagy van összeállítva. Alapvető fontosságú emiatt annak meghatározása, hogy egy, valamennyi komponensre vonatkozó megfelelő licenc álljon rendelkezésre, és – amennyiben a komponensek különböző licencek alá tartoznak, és ha a létrejövő művet tovább kívánják terjesztetni a nyilvánosság felé – hogy ezek a licencek egymással kompatibilisek legyenek.



<sup>3</sup> Elérhető az IDABC weboldalon:  
<http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295>

#### 4.5 A szoftver F/OSS-licenc szerint történő nyilvánosságra hozására vonatkozó döntés

Ezen iránymutatás olvasójaként Ön már valószínűleg tisztában van azzal, hogy a szoftvermegosztás az egyik leghatékonyabb eszköz a szoftver felhasználásának növelésére, minőségének javítására (mivel lehetővé teszi a fejlesztők számára, hogy ellenőrizzék, fejlesszék vagy bővítsék a funkciókat), és a rendszeresen felmerülő problémák alkalmankénti újbóli megoldásának kiküszöbölésével a költségek csökkentésére. Az ilyen megosztást az elektronikus kormányzati politikáért felelős európai miniszterek egyhangúan javasolták a közigazgatási szerveknek. E megosztás megvalósításának leghatékonyabb eszköze az F/OSS-licenc. Noha a nyílt forráskód

közsférában történő felhasználásával kapcsolatban számos iránymutatás született már, ez az iránymutatás és az EUPL licenc biztosítja, hogy Önnek nem kell a nyílt forráskóddal kapcsolatos kérdések általános megértésével bajlódnia.

Az EUPL licencet kifejezetten úgy alakították ki, hogy elősegítse a közsférában használt szoftverek újrafelhasználását, védje az adófizetők pénzéből végzett beruházásokat, és megvilágítson néhány, a szoftverhasználókat érintő kérdést.

#### 4.6 Az EUPL licenc kiválasztására vonatkozó döntés

A terjesztői licenc kiválasztására vonatkozó döntést igen korán kell meghozni, mivel ez határozza meg a közreműködő fejlesztők jogait, és a kezdeti döntés a későbbiekben igen nehezen változtatható meg.

Amennyiben a licencadó a szoftver harmadik fél általi kizárólagos „kisajátítását” akarja elkerülni (ezt a szerepet általában a közigazgatási szervek töltik be), az EUPL melletti döntés sok szempontból javasolható:

- Most először fejlesztett és fogadott el hivatalosan F/OSS-licencet egy, az Európai Bizottsághoz fogható méretű köztestület szoftverek kibocsátása céljából.
- Az EUPL a nyelvi sokféleség elvének megfelelően az Európai Unió Alapjogi

Chartájában megfogalmazottak szerint jogilag az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelvén érvényes,

- Az EUPL figyelembe veszi a tagállamok jogának és a közösségi jognak a sajátosságait és sokféleségét (szerzői jogi terminológia, információ, szavatosság, felelősség, alkalmazandó jog és joghatóság).
- Az EUPL rendezi a fontosabb más licencekkel (ideértve a legnépszerűbb GPL v.2 is) való lefelé kompatibilitás kérdéseit.

#### 4.7 Önnek a forráskódban található licencre kell hivatkoznia

A kiválasztott licencet a szoftver kibocsátási helyén kell szerepeltetni (pl. a szoftver honlapján). Itt nem kell feltüntetni a licenc teljes szövegét, mivel a licenc neve és egy a licenc eredeti szövegére mutató link megfelelően biztosítja az egyetlen forrásra való hivatkozást.

A nyilvánosság innen értesülhet arról, hogy a szoftvert milyen licenc szerint bocsátjuk ki, jogi szempontból azonban ez a megoldás nem elégséges. Ennek megfelelően a szoftver kódja maga is hivatkozást kell, hogy tartalmazzon a licencre, vagy tartalmaznia kell a licencet. Az általánosan bevett megoldás az, hogy a licenc



teljes szövegét egy „COPYING” (vagy „LICENCE”) elnevezésű fájlban rögzítjük, majd minden egyes forrásfájl elejére rövid tájékoztatást helyezünk el, amely tartalmazza a szerzői jog megnevezését, a dátumot, a jogosultat és a licencet, tájékoztatja továbbá az

olvasót a licenc teljes szövegének elérési helyéről.

Az alábbi példa bemutatja egy EUPL alapján terjesztett szoftver „rövid tájékoztatást”:

```
/*
* Copyright 2007 AZ ÖN SZERVEZETE4
*
* A szoftver felhasználása az EUPL (a „Licenc”) v.1.1 vagy
a mindenkor hatályos későbbi verziója szerint
engedélyezett, az adott verzió az Európai Bizottság
általi elfogadásának időpontjától kezdve;
* Ezt a művet Ön kizárólag a Licenc rendelkezései szerint
használhatja fel.
* A Licenc egy példánya elérhető az alábbi címen:
*
* http://ec.europa.eu/idabc/eupl5
*
* Az alkalmazandó jog eltérő rendelkezése vagy írásos
megállapodás hiányában a Licenc „ahogy van” állapotban
érhető el BÁRMILYEN, akár kifejezett, akár beleértett
SZAVATOSSÁG VAGY FELTÉTEL NÉLKÜL.
* A Licenc tartalmazza a Licencből eredő engedélyekre
és korlátozásokra vonatkozó irányadó nyelveket.
*/
```



A fenti példában az eredeti szerző elfogadja az EUPL Európai Bizottság által nyilvánosságra hozott magasabb számú verzióit is. Az „EUPL szerinti” terjesztés verziószámra történő utalás nélkül azonos hatással járna, a szöveg azonban kevésbé kifejező.

Másfelől amennyiben az eredeti szerző hozzájárulását az EUPL egy meghatározott verziójára kívánja korlátozni (és a jövőben döntené inkább el, hogy az új verziót elfogadja-e vagy sem), a következő szöveget kell feltüntetni:

```
* Kizárólag Az EUPL v.1.1 (a „Licenc”) hatálya alá
tartozik;
```

A licenc ilyen típusú meghatározása esetén az EUPL magasabb számú verziói az eredeti szerző hozzájárulása hiányában nem alkalmazandók a műre vagy a származékos művekre. A „kizárólag” kifejezés csupán a licenc e meghatározásának nyomatékosítását szolgálja.

<sup>4</sup> Bármely első és utolsó módosítás nyilvánosságra hozatalának éve, pl. „2005, 2007”

<sup>5</sup> Különösen az EUPL esetében, amelynek hivatalosan az Európai Unió valamennyi nyelvén érvényes, ellenőrizni kell az oldalt (a licenc egy példányát lehetőség szerint el kellene helyezni a weboldalon, és a váratlan URL-módosítások elkerülése érdekében ajánlott a program letöltése közben ennek letöltését is biztosítani).

#### 4.8 Bevált gyakorlatok az EUPL-szerződések „létrehozásával” kapcsolatban

Egy EUPL licencet alkalmazó projektgazda (vezető vagy vállalkozó) és minden más érdekelt fél között (akiknek követnie kellene az EUPL feltételeit) az alábbiak szerint szükséges eljárni:

- Közvetlen tájékoztatás arra vonatkozóan, hogy a szoftver (vagy annak meghatározott komponense) EUPL licenc alá tartozik. A tájékoztatást indokolt a projekt weboldalán, a projektre hivatkozó vagy azt ismertető „legmagasabb szintű” oldalon megtenni. Helyezzen el például egy kiemelt hivatkozást az alábbi szöveggel: „EUPL licenc alapján”.
- Hivatkozzon az EUPL kifejezésre azon URL fölött, amelyre kattintva a licenc szövege több nyelven elérhető és letölthető: <http://ec.europa.eu/idabc/eupl>
- Helyezze el az EUPL egy példányát és egy külön jelölődobozt a szoftver letöltését vagy a letöltési folyamatot irányító alkalmazáson belül. A látogató így letöltheti a terjesztett szoftvert a tárhelyről. Az alkalmazás tartalmazzon egy „Kérem,

olvassa el figyelmesen az EUPL licencre vonatkozó alábbi feltételeket” szöveget, és a licenc teljes szövegét megjelenítő ablak alatt egy „Elfogadom” jelölődobozt. A letöltési folyamat csak azután induljon meg, hogy a dobozt bejelölték.

Ilyen célból az EUPL .TXT verziója az alábbi címen érhető el: [www.osor.eu](http://www.osor.eu)

- Fizikai adathordozón (például pendrive, CD-ROM vagy DVD-ROM) terjesztett szoftver esetén javasolt továbbá a hordozón elhelyezni az EUPL licenc egy példányát: másolja a TXT verziót egy „Licence” nevű fájlba.

A fentiekén túlmenően (opcionális jelleggel) hivatkozhat az IDABC megfelelő weboldalára, ahol az EUPL licenccel kapcsolatos további magyarázatok és tanulmányok érhetők el: <http://ec.europa.eu/idabc/en/document/5425>.



#### 4.9 Nem szükséges rögzíteni a licencvevő jóváhagyásának elfogadását

A licenc anélkül is alkalmazandó, hogy nyilvántartást vezetne a licenc feltételeit elfogadó felhasználókról. Ez kulcsfontosságú eleme annak, ahogyan a szerzői jog az Ön szoftverét kezeli.

A licenc a szoftvert felhasználásával joghatást keletkeztet (a szoftverködban hivatkozás szerepel arra, hogy annak felhasználását az EUPL alapján engedélyezik), és a felhasználás tényét egyszerűen, a licencből eredő bármely jog gyakorlásával bizonyítják, például a szoftvernek az Ön intézménye egyes részlegeinél, az ügyfél helyszínén (amennyiben Ön gazdasági szervezethez tartozik), az ügyfél számítógépein (amennyiben Ön közigazgatási szervet képvisel), vagy az internetes letöltést biztosító oldalakon történő elhelyezésével, vagy a származékos mű létrehozásával vagy terjesztésével. Hasznos lehet ugyanakkor a szoftverét letöltő

személyek kapcsolattartási adatainak nyilvántartásba vétele. Felhasználóik „megismerése” céljából a tárhelyek rendszerint felkérlik látogatóikat, hogy azonosítóval (névvel) regisztráljanak, és bizonyos további információkat is kérnek (cím, telefonszám stb.), többek között egy egyéni e-mail címet, ahova a belépéshez szükséges jelszót elküldik. A fentiek, az IP-cím regisztrálásával kombináltan alkalmazva, globálisan helytálló információkat nyújthatnak Önnek még a letöltés előtt, jollehet az ilyen „hitelesítés” megbízhatósága a másik fél jóindulatán és az általa adott információkon múlik.

Hasznos ugyan ismernie a felhasználóit, az ilyen típusú adatgyűjtés azonban nem szükséges az EUPL licencből eredő jogok és kötelezettségek létrehozásához.



#### 4.10 A forráskód elérhetővé tételéhez szükséges tárhely

A szoftvert természetesen saját weboldalán is nyilvánosságra hozhatja. A legkedvezőbb megoldás a szoftver nyilvánosságra hozására azonban egy nyílt forráskódú szoftverek felhasználásához és fejlesztéséhez könnyen kezelhető megoldásokat nyújtó tárhely. E megoldással csökkennek a weboldalával kapcsolatos sávszélességi követelmények is.

#### 4.11 Hogyan és hol hozza nyilvánosságra a döntését?

A szoftver kibocsátásával az Ön célja az, hogy mások felhasználják azt. E cél csak úgy érhető el, ha a szoftver iránt érdeklődő közönség értesül az Ön szoftveréről.

Állítson össze és széles körben terjesszen a szoftverével – és annak EUPL licenc alatti kibocsátásával – foglalkozó információs anyagot, olyan felhasználói közösségek részére, amelyek érdeklődhetnek a szoftvere iránt. Néhány javaslat e körben:

A nyílt forráskódra specializálódott „műhelyek” vagy tárhelyek nem korlátozzák az Ön által a szoftver hivatalos verziójának fejlesztése és módosítása felett kifejtett ellenőrzés lehetőségét.

- készítsen egyoldalas, a szoftver funkcióit, felhasználói célközönségét és az F/OSS-licenc (az EUPL) szerinti kibocsátás tényét ismertető tájékoztatót.
- terjessze ezt a tájékoztatót az érdekelt csoportok körében – európai közsférához tartozó szoftver esetében ide tartozik például az IDABC Open Source Observatory and Repository ([www.OSOR.eu](http://www.OSOR.eu)), az [ePractice.eu](http://ePractice.eu) weboldal, a saját kezelésű weboldala, stb.
- olyan tárhelyen hozza nyilvánosságra a szoftvert, amelyet az érdekelt csoport tagjai rendszeresen látogatnak.



## 5. EUPL licenc szerint licencelt szoftver fejlesztése vagy az ilyen szoftverrel történő integráció

### 5.1 Az F/OSS szerinti fejlesztési elvek

Az EUPL licenc alapján Ön bármilyen, a tulajdonát képező (saját maga, munkavállalója, vagy adott esetben vállalkozó fejlesztette) szoftvert kibocsáthat.

Ha a szoftver tervezésének megkezdése óta szándékában áll a szoftvert EUPL licenc alatt nyilvánosságra hozni, az F/OSS fejlesztési elvek számos előnyt biztosíthatnak Önnek. Ezen elvek közé tartoznak a következők:

- törekedjen moduláris szerkezet kialakítására, amelyben a komponensek a szoftverek kódjának összekeverése nélkül „kommunikálnak” egymással
- alakítson ki együttműködő környezetet (verziókezelési rendszer és a távmunkához, a fejlesztői környezet szervezéséhez szükséges egyéb eszközök biztosításával)
- dokumentálja az alkalmazásokat és valamennyi modult szabványosított formában

### 5.2 Hogyan teszi lehetővé az EUPL a szoftver integrációját és kombinálását?

Az EUPL licenc más F/OSS-licencekhez hasonlóan kialakításának köszönhetően biztosítja a szoftverek bővíthetőségét, módosíthatóságát és más szoftverrel kombináltan történő újrafelhasználhatóságát.

A szoftvermegoldás bővítése gyakran az Ön műve forráskódjának egy létező szoftver kódjával történő integrálásával vagy a műnek más szoftverkomponensekkel való szoros kombinálásával valósítható meg, és ezen szoftvert vagy komponenst Ön a saját licence alapján jogosult felhasználni. Ezekben az esetekben az integráció/kombináció eredményeként „származékos mű” jön létre. A származékos művek terjesztéséhez az szükséges, hogy valamennyi komponenst kompatibilis

- folytasson határozott vezetői és projektszervezői tevékenységet, legyen fogékony a külső részvétel és más ötletek iránt, ugyanakkor tartsa kézben a projektet, és határozza meg annak irányát
- dolgozzon ki hatékony közösségi kommunikációs felületet (legyen jó kommunikátor.)

Az Iránymutatás közigazgatás szervek számára a nyílt forráskódú közösségekkel való partnerségről című *IDABC*-kiadvány további részleteket tartalmaz a nyílt forráskódú közösségekkel való együttműködéssel és az F/OSS fejlesztési elvek alkalmazásával kapcsolatban:

<http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295>

licenc szerint engedélyezzenek.

Sajátos kompatibilitási záradékának köszönhetően az EUPL célja a származékos művek előállításának és terjesztésének elősegítése, amit az EUPL a következő módokon valósít meg:

- biztosítja, hogy a szoftver valamennyi átvevője hozzáférhessen a forráskódhoz, lehetővé téve számukra a szoftver működésének megismerését
- biztosítja, hogy a szoftver valamennyi átvevője jogosult legyen módosításokat végezni, lehetővé téve a szoftver módosítását, bővítését vagy újrafelhasználását



- biztosítja, hogy származékos műveket csak azonos, vagy kompatibilis licenc alapján lehessen terjeszteni, gondoskodva arról,

hogyan a létrejövő szoftvert is lehessen tanulmányozni, módosítani és tovább bővíteni.

### 5.3 Miért hasznos az integráció? – Miért korlátozhatják a licencek az integrációt?

Egyes szervezetek, különösen a közigazgatási szervek eurómilliárdokat költenek olyan szoftverek készítésére, amelyek máshol esetleg már rendelkezésre állnak. E szoftverek újrafelhasználása számottevő pénz-, idő- és energiamegtakarítást eredményezhet, és a rendszeresen felmerülő problémák alkalmankénti újbóli megoldásának kiküszöbölésével a szervezetek között megoszthatja úgy az erőforrásokat, mint az eredményeket. Az F/OSS-licencek, például az EUPL licenc egyik előnye, hogy lehetővé teszi a szoftverek integrálását és újrafelhasználását.

### 5.4 Az EUPL sajátos kérdései

Az EUPL licencet még nem használják széles körben, így nem könnyű olyan EUPL alapján engedélyezett meglévő komponenseket találni, amelyeket kombinálni lehet az Ön EUPL szerint licencelt szoftverével.

Számos, F/OSS-licenccel engedélyezett szoftvert lehet ugyanakkor kombinálni az EUPL szerint licencelt szoftverekkel. Ez a helyzet minden olyan komponenssel, amelynek jövőbeni licencbe adását jelenlegi licence nem korlátozza (ilyen az összes „megengedő licenc”, mint

### 5.5 Más licencekkel való kompatibilitás

Számos F/OSS-licenc – így az EUPL is – lehetővé teszi az eredeti szoftver módosított változatának eltérő licenc alatti terjesztését. E szoftvereket ezt követően EUPL szerint licencelt szoftverekkel lehet kombinálni úgy, hogy a létrejövő művet az EUPL alapján terjesztik.

Bizonyos igen gyakran alkalmazott szoftverek azonban kikötik, hogy a módosított művet is az adott licenc szerint engedélyezve kell terjeszteni. Rendszerint ez történik az EUPL esetében is.

A védett licencek korlátozzák az integrációt és az újrafelhasználást, mivel ezek forráskódja automatikusan nem elérhető.

Egyes F/OSS-licencek az integrációt azzal korlátozzák, hogy a módosított mű használatát ugyanazon licenc alkalmazásához kötik. Az EUPL ezzel szemben lehetővé teszi az integrációt számos más, széles körben használt F/OSS-licenc szerint licencelt szoftverrel (lásd az 5.5 pontot).

például az MIT vagy a BSD). Még a további fejlesztést némileg korlátozó elterjedt licencek alatt terjesztett szoftvereket is lehet az EUPL szerint licencelt szoftverekkel kombinálni a kompatibilitási záradék használatával (lásd az 5.5 pontot).

Az EUPL mint az európai közzféra által támogatott licenc jellegéből adódóan biztosítja, hogy e licenc alapján a közeljövőben jelentős mennyiségű közzférahoz tartozó szoftver válik majd elérhetővé.

Ha azonban az EUPL alapján álló szoftvert jelentős mértékben kombinálja más „kompatibilis licenc” alatt álló szoftverrel, az EUPL lehetővé teszi, hogy a létrejött szoftvert a kompatibilis licenc, ne pedig az EUPL szerint terjesszék.

Az EUPL jelenleg a következőket határozza meg kompatibilis licencekként:















<http://ec.europa.eu/idabc/eupl>

<http://www.osor.eu/eupl>